

Клеванський ЗДОН №2 (ясла-садок)

Майстер-клас для вихователів: “Використання сенсорних ігор з дітьми за методикою Монтесорі”

Підготувала :

Вихователь

Власенко І. С.

Травень 2025 рік

Мета:

Познайомити вихователів з ефективними прийомами сенсорного розвитку дітей раннього та дошкільного віку за методикою Монтесорі, продемонструвати, як виготовити простий сенсорний матеріал із доступних підручних засобів.

Обладнання:

- Картонна основа (30×15 см або за бажанням)
- Природні сипучі матеріали: рис, макарони, квасоля, сочевиця, нут, горох, насіння, гречка тощо
- 5-6 повітряних кульок
- Гарячий клей або ПВА
- Ложка або маленький совочок для насипання
- Ножиці
- Вовняні нитки або тканина (за бажанням для додаткових текстур)
- Маркери для позначення зон

Хід майстер-класу:

Доброго дня, шановні колеги! Рада вас вітати на нашому майстер-класі, присвяченому сенсорним іграм у дошкільному віці. Сьогодні ми не просто поговоримо про розвиток чуттів у дітей, а й власноруч виготовимо сенсорний матеріал, який ви зможете використовувати у своїй роботі вже завтра.

Коротко про методику Марії Монтессорі

Методика Монтессорі базується на принципі:

«Допоможи мені зробити це самому».

Марія Монтессорі — італійський лікар та педагог, яка першою запропонувала ідею про те, що дитина навчається через власний досвід. Вона розробила унікальне освітнє середовище, де кожна дитина може розвиватися у власному темпі, використовуючи спеціально підготовлені матеріали.

Середовище Монтессорі:

- структуроване, але вільне;
- багате на натуральні матеріали;
- сприяє самостійності, концентрації, сенсорному пізнанню.

Дитина розвивається через відчуття, дотик, маніпуляції з предметами.

Дотик — це одне з перших джерел інформації для дитини. Саме через руки, шкіру, текстури вона пізнає світ. Якщо розвивати дотик цілеспрямовано — формується уважність, мовлення, мислення, просторове орієнтування, а згодом — письмо і читання.

Демонстрація готового виробу

«На дошці — різні натуральні матеріали: рис, квасоля, сочевиця, макарони тощо. Поруч — повітряні кульки, в які засипані ті ж матеріали. Дитина знаходить пару на дотик, порівнює, вивчає.»

2. Теорія

Що таке сенсорні ігри?

Сенсорні ігри — це діяльність, спрямована на стимулювання органів чуття: дотику, зору, слуху, нюху і смаку. У дітей раннього та дошкільного віку сенсорні ігри формують уявлення про властивості предметів: форма, розмір, фактура, вага, звук, температура, запах, а також розвивають сприймання, увагу, дрібну моторику та координацію.

☞ □ За Монтессорі: «Дитина вчиться через свої руки. Те, що вона торкає, стає тим, що вона знає.»

□ Як формуються зв'язки між дотиком, зором і моторикою?

Сенсорні ігри стимулюють розвиток нейронних зв'язків між різними зонами мозку:

- Тактильне сприймання активує сенсорну кору мозку.
- Зорове сприймання поєднується з тим, що дитина бачить і пробує на дотик.
- Моторика (рухи пальців і рук) координується з тим, що дитина відчуває і бачить.

Цей процес допомагає:

- краще запам'ятовувати властивості предметів;
- розвивати логіку, аналіз, порівняння;
- формувати мову (дитина описує, що вона відчуває);
- зміцнювати руки — підготовка до письма.

□ Приклади сенсорних ігор за методикою Монтессорі:

1. «Мішечки-сюрпризи» — дитина на дотик визначає, що всередині мішечка (круп, гудзики, насіння).
2. «Сортування за фактурою» — діти розкладають предмети на м'які/тверді, шершаві/гладенькі.
3. «Пари матеріалів» — знайти однакові текстури серед різних матеріалів.
4. «Розсипані крупи» — зачерпування, пересипання ложкою чи руками (розвиток моторики).
5. «Сенсорні пляшечки» — вода з блискітками, крупами, маслом — діти обертають, спостерігають.

Ідея Монтессорі — не лише гратися, а через гру навчати органи чуття розрізняти властивості предметів.

□ Чому варто використовувати натуральні матеріали?

Безпека — крупи, горіхи, макарони, тканина не містять шкідливих хімікатів (особливо важливо для дітей до 3 років).

Тактильна різноманітність — натуральні матеріали мають природну текстуру, яка дає справжній досвід (наприклад, холодна гладенька квасоля або жорсткі макарони).

Доступність — їх легко знайти вдома чи в садочку.

Сенсорне багатство — один і той самий матеріал стимулює одразу кілька відчуттів: дотик, зір, звук.

Екологічність і повторне використання — можна створити багаторазові ігри без шкоди для довкілля.

3. Практична частина:

Етапи роботи:

1. Підготовка основи:
 - Вирізаємо прямокутник з картону.
 - Ділимо його умовно на 6-8 секторів.
2. Наклеювання сипучих матеріалів:
 - У кожному секторі розміщуємо різні сипучі елементи: рис, макарони, горох, квасоля, сочевицю, нут тощо.
 - Наносимо гарячий клей або ПВА, засипаємо матеріал, злегка придавлюємо, залишаємо висихати.
 - Зайве обережно струшуємо після висихання.
3. Наповнення кульок:
 - В окремі кульки насипаємо такі ж сипучі матеріали, як і на дошці (наприклад, в одну кульку — рис, в іншу — квасолю тощо).
 - Зав'язуємо кульки.
4. Кріплення кульок:
 - Приклеюємо кульки поряд із відповідним сектором або залишаємо окремо для гри “Знайди на дотик”.

4. Ігрові вправи з дошкою :

Варіанти ігор:

- “Вгадай на дотик”: Дитина бере кульку, розминає її в руці і намагається знайти відповідний сектор на дошці.
- “Знайди пару”: З’єднати наповнену кульку з відповідним матеріалом на дошці.
- “Розкажи, що відчуваєш”: Описати текстуру – тверде, м’яке, гладке, колюче.
- “Сортування”: Вивчення назв продуктів, кольорів, форм.

5. Підсумок :

- Обговорення вражень, запитання.
- Ідеї для розширення: сенсорні доріжки, дошки з тканинами, водні елементи тощо.
- Порада: зберігати матеріал у чистоті, контролювати цілісність кульок.